

OPLZ-PO1/2019/DOP/1.1.1-01 a **312011AMZ7**

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ:	OZ Plus škola
Názov projektu:	Spoločným učením učiteľov učíme žiakov
Kód ITMS projektu:	312011AMZ7
Učebný zdroj vytvorený	Tím: B Názov: P. O. Hviezdoslav – Zuzanka Hraškovie

Škola: Základná škola Abovská 36, 04017 Košice

Tím: B

Autori: Andraščíková L., Kollárová K., Raffáč E., Šimonová S., Géciová A.,
Dzurendová M., Šmidová M., Ondirová.,

Téma, TC: P. O. Hviezdoslav – Zuzanka Hraškovie, sociálna balada

Ročník: šiesty

Počet žiakov: 26

Čas: dve vyučovacie hodiny

Vyučovací predmet: slovenský jazyk a literatúra
medzipredmetové vzťahy - ETV

Špecifické ciele:

1. Kognitívne

- Oboznámiť sa so životom a tvorbou P. O. Hviezdoslava
- Vedieť sa orientovať v literárnych druhoch a žánroch
- Vedieť rozoznať poéziu od prózy
- Naučiť sa pracovať s úryvkom, porozumieť mu vzhľadom na kvetnatosť a zastaranosť slovnej zásoby, porovnávať s inými textami, vedieť charakterizovať postavy...
- Vedieť riešiť problémové úlohy vo vzťahoch

2. Afektívne

- Porozumieť negatívnym a pozitívnym emóciám v medziľudských vzťahoch.

- Snažiť sa byť empatický a vcítiť sa do prežívania, utrpenia a ťažkého osudu hlavnej hrdinky (siroty Zuzanky)
- Naučiť sa hodnotiť sám seba a mať rád sám seba (sebareflexia)

3. Psychomotorické

- Žiak vie pracovať s učebnicou literatúry
- Žiak vie pracovať s IKT

Odporúčané metódy: informačná, frontálne opakovanie, výkladovo-problémová, práca s učebnicou literatúry, motivačný rozhovor, situačná metóda, hranie rolí, diskusia, reproduktívna

Odporúčané formy: riadený rozhovor, individuálna, frontálna - skupinová

Odporúčané didaktické prostriedky: : učebnica literatúry, prezentácia o autorovi, ukážka z diela – internet (YOUTUBE), dataprojektor

Odporúčané aktivity pre žiakov podporujúce spoločné učenie žiakov:

Aktivity: Zapojenie žiakov do ukážky, Hranie rolí, Pyramída

Odporúčané nástroje hodnotenie: ústne (ústna odpoveď jednotlivca, rozhovor)
písomné (krátky test, kvíz s výberom odpovede)

Odporúčaná štruktúra hodiny, TC:

1. Organizačná časť
2. Motivačná časť
3. Expozičná časť
4. Fixačná časť

MOTIVAČNÁ ČASŤ

Vyučujúci kladie žiakom otázky:

- Počuli ste o spisovateľovi P. O. Hviezdoslavovi?

- Čo vo vás evokuje priezvisko Hraškovie?
- Akú bolesť asi prežíva dieťa (polosirotka) po odchode jedného z rodičov?
- Čo znamená pojem sociálny?
- Aká dôležitá je láska a pochopenie medzi rodičom a dieťaťom?

EXPOZIČNÁ ČASŤ

Výklad

Oboznámenie sa s autorom Zuzanky Hraškovie (P. O. Hviezdoslavom), jeho životom a tvorbou formou prezentácie (viď príloha)

- Žiaci si prepíšu poznámky z prezentácie do zošitov podľa pokynov vyučujúceho
- Prečítanie úryvku učiteľom jedenkrát vzhľadom na obtiažnosť jazyka.

Ak majú žiaci prežívať život literárnej postavy, musí sa im dostať literárny text pod kožu, text je prečítaný niekoľkokrát (zamyslenie sa nad ním).

Aktivity:

Zapojenie žiakov do ukážky - skutky vyvolávajúce pozitívne a negatívne emócie, žiaci ich vyjadrujú pomocou kladných alebo záporných emotikonov a následne zapisujú do svojich zošitov

Hranie rolí - žiaci sa po skupinách pokúsia znázorniť, ako by sa inak mohla správať macocha k sirote Zuzanke.

Žiaci vypisujú zastarané slová z ukážky - napr. povyk, ňano, vlačeň, ogrgeň, fikajúc, zbrýzgané, pačrev, nakydať, atď...

Pyramída – žiaci využijú túto aktivitu, do tvaru pyramídy usporiadajú jednotlivé kroky na prerozprávanie balady

1. riadok - meno hlavnej hrdinky (jedno slovo)
  2. riadok - dvoma slovami opíšu hlavnú hrdinku
  3. riadok - tromi slovami charakterizujú miesto, kde sa dej odohráva
  4. riadok - vystihnú zápletku príbehu
  5. riadok - piatimi slovami opíšu príčinu zápletky
  6. riadok - šiestimi slovami naznačia priebeh zápletky
  7. riadok - siedmimi slovami opíšu rozuzlenie zápletky
- Spoločne vypracujeme úlohy z prezentácie (prepojenie úryvku a prezentácie)
  - Spoločne diskutujeme o tragickom konci hlavnej postavy Zuzanky.
  - Analýzy balady - vyvodíme hlavnú myšlienku, tému a definíciu balady.
  - Poukážeme na krutosť, nemorálne ponižujúce zaobchádzanie s hlavnou hrdinkou.

Krátka ukážka z diela Zuzanka Hraškovie

ZUZANKA HRAŠKOVIE (Slovak movie)

<https://www.youtube.com/watch?v=fPBq3ZFs974>

FIXAČNÁ ČASŤ

Spoločne si so žiakmi zopakujeme informácie o Hviezdoslavovi a o sociálnej balade...

Prílohy:

- **A. Dotazník pre žiakov**
- **B. Prezentácia P.O. Hviezdoslav**

Príloha A

Forma: dotazník (kvíz) pre žiakov

Microsoft Forms

1.Kde sa narodil P. O. Hviezdoslav?

- Vyšný Kubín
- Martin

2.Pod akým pseudonymom napísal svoju prvú básnickú zbierku?

- Andrej Braxatoris
- Jozef Zbranský

3.Predstaviteľom akého literárneho smeru bol P. O. Hviezdoslav?

- Romantizmus
- Realizmus

4.Balada je:

- Epický žáner
- Lyrický žáner

5.Označ správnu definíciu balady

- Je to báseň, ktorá má smutný dej a končí sa tragicky
- Je to báseň so šťastným koncom

Príloha B: Prezentácia P.O.Hviezdoslav

ZUZANKA HRAŠKOVIE

- **Sociálna balada** – smutný príbeh o osamelosti, krátke epické dielo, jednoduchý a smutný dej, ktorý končí, tragicky – smrťou hlavnej postavy.

Hlavnou postavou je malá sirota Zuzanka.

Obsah: po smrti jej matky sa otec znovu ožení a privedie do domu macochu. Macocha a Zuzanka nemajú pekný vzťah, macocha ju ustavične otláka a Zuzanky sa nezastane ani jej otec, keď sa mu sťažuje. Jedinou útechou a oporou je tetka, ktorá ju ale nevie stále ochrániť. Zuzanka často chodíva na hrob svojej matky, plače nad jej hrobom a prosí ju o pomoc.

Tragický záver: Zuzanka sa pri rozzúrenom potoku pošmykne a spadne do vody, kde sa utopí. Zuzanku nájdu až ráno – mŕtvu. Macocha nemôže spať - **výčitky svedomia.**

- Autor využíva v úryvku **apostrof**: znamienko na skracovanie slov, Kdes' – kde si, tys' – ty si....

A set of small, light-colored navigation icons (back, forward, search, etc.) is located at the bottom left of the slide.